

Kad Ivan Kovačić piše u već spomenutom sastavku *Moj rod, dvor i kuća*, i to na strani 28—29: »Priok zime oko našeg širokega komina stavili bi banke i kašete o' petroja, pa bi sili nekoliko nas oko i grijali bi se uz oganj. To je bilo zimi, kad su dani bili studeni i mokroviti pa se ni u poju ni' moglo radit. U našu kuću dolazi bi stric Ante, barba Ivan Patrijarko, a o' susidi Frano Velat Ferocijo, pa Mate Ferić, stari Osib, tet' Ane, moja baba i po koji Mandeta, Baja itd. Barba Ivan bi više puti donija sobon pismaricu Kačića i štija bi nan iz te pismarice. Iza tega bi zapivali koju pismu, pa jednu kiticu piva bi barba Ivan, drugu brat mi Pave, Toma, Frane pa i ja sam, kad san naučija štit, dok bi drugi oko komina slušali ča će na kraju ispast. Zimi je o nebu nape visila praščevina koja se sušila na dimi. U onoj toplini češće bi pala po koja kap raskrabljene masti. Kapalo je i po nami koji smo sidili na banke i po 'Kačiću' i po žeravi, koja bi zapucketala i lipo zavonjala. Ča je to smetalo...«, onda čitač požali da nije koja od spomenutih starijih žena (tet' Ane, autorova baba ili neka druga koja se u taj čas nije nalazila s njima kod komina ali jest u najbližem susjedstvu) započela sa svojim repertoarom naših usmenih pjesama, jer da je takvih u to vrijeme koje Kovačić opisuje u toj sredini bilo, ne sumnjamo nijednoga trenutka, a pogotovo kad znamo da se u tom drevnom dalmatinskom gradu počela bilježiti hrvatska usmena poezija već krajem XVIII stoljeća (Julije Bajamonti) te nastavila u XIX, što potvrđuje i Matičina rukopisna zbirka Vjekoslava Radice (čini se, učitelja samoga Ivana Kovačića), pohranjena u Etnološkom zavodu JAZU, kao i publicirana pjesmarica Srečka Dujma Karamana *Marjanska vila*, od koje je prvo izdanje objavljeno u Splitu godine 1885, a drugo, prošireno, u istome gradu godine 1899.

Knjiga *Smij i suze starega Splita* ukrašena je uspelim nizom fotografija, crteža i karikatura nastalih u vremenu koje se uglavnom poklapa s vremenom o kojem nam I. Kovačić tako razdragano i zanosno priča.

Olinko Delorko

HEINZ OTTO LICHTENBERG, UNTERHALTSAME BAUERNAUFKLÄRUNG, Ein Kapitel Volksbildungsgeschichte. Untersuchungen des Ludwig-Uhland-Instituts der Universität Tübingen, Volksleben, 26. Bd., Tübinger Vereinigung für Volkskunde, Tübingen Schloss 1970, 255 str.

Znanstvena studija o specifičnoj (književnoj) vrsti zabavno-poučnih, stručno i prosvjetiteljski orijentiranih knjiga za seljake (Volksbüchlein), studija Heinza Otta Lichtenberga *Unterhaltsame Bauernaufklärung*, može poslužiti u ovom osvrtnu kao dokazni materijal za nedoumicu koja je u toku čitanja trajala podržana nadom da će negdje, ako ništa drugo — bar na posljednjim stranicama — biti razriješena. Upravo je nedoumica i znatiželja pred nezvjesnošću ono što stručnjaka može dovesti do posljednjih redaka knjige. Na kraju, postaje očito da je studija u odnosu na čitaočeva očekivanja istovremeno povod bezličan, ali ne i nedužan. Upravo svojstvom svoje bezlične neodređenosti knjiga je uzročnik čitaočeve nedoumice i uzaludnog očekivanja da će se građa i pitanja koja su uz tu građu vezana usmjeriti u određenom istraživačkom pravcu. Kada su spomenuta pitanja koja građa sobom nosi, a kojima istraživač svojom orijentacijom može davati ili ne davati prednost, nije se mislilo na to da je autor neka pitanja zapostavio u nastojanju da odgovori na ona pitanja koja smatra važnijima. Da je do toga došlo, ne bi se u toku čitanja javila nedoumica i očekivanje njezina razrješenja. Pojednostavljeno rečeno, čitalac

se u tihoj nedoumici pita kamo je smjerao autor svojom studijom, što je htio ili što je želio pokazati i dokazati. Neodređenost i bezličnost, očito nijednom znanstvenom radu ne može biti cilj.

Potrebno je napomenuti da autorovo istraživanje nije bilo vođeno s književno-poučnog aspekta. U podnaslovu studiji stoji određenje: »Ein Kapitel Volksbildungsgeschichte«. Riječ je, dakle, o jednom isječku iz povijesti, rekli bismo, narodnog prosvjećivanja.

Nije, dakako, namjera ovog osvrta pisati o onome što autor i nije imao namjere istraživati. Međutim, ako se, kao i obično uz građu, mogu nametati mnoga pitanja — ostaje uvijek da se naznači osnovni, fundamentalni problem. Odsutnost naznake osnovnog problema u Lichtenbergovoj studiji omogućuje njezinu neodređenost i razlivenost u prostoru bezličnosti. Stoga se jezgra ove znanstvene studije teško može odrediti.

Kada se postavi pitanje cilja onako kako je taj cilj moguće očitati u rezultatu, u konačnom ostvarenju znanstvenog pothvata — onda možemo reći da autor, svladan građom, do cilja nije stigao. Izgubio se u građi bez kompasa, tj. određenog stava u odnosu na osnovno pitanje što ga nameće specifična vrsta zabavno-poučnih i prosvjetiteljski orijentiranih knjiga za selo i seljaka. Da se u građi znanstveni radnik može izgubiti i onda kada ona i nije obilna, odnosno da kvantitetu građe ne možemo proglasiti uzrokom nesnalaženja i nenalaženja izlaza — potvrđuje se najočitije u spomenutoj studiji.

Heinz Otto Lichtenberg ne samo da je svoju istraživačku energiju iscrpio u marljivom i znanosti tako neophodnom traganju za preostalim rijetkim primjercima zabavno-pučnih knjižica, razasutim po različitim bibliotekama — nego je pred tim istim knjižicama ostao promatrač svladan čarom njihove »starine« i naivnosti — svojstva pred kojima je smogao jedino još snagu — obilnog citiranja. U napomeni knjizi autor je izričito nagovijestio da će knjižice, do kojih je često dolazio samo uz velike teškoće, »bogatito citirati« kako bi pružio i omogućio čitaocima »svježinu neposrednog utiska njihova načina pisanja i poučavanja«, što je sve želio još potkrijepiti tekstovnim dodatkom na kraju knjige. Obilnom citiranju, kao i korisnom tekstovnom i ilustrativnom dodatku, ne bi se moglo prigovoriti da sve to nije ostalo samo kao »privjesak« studije.

U procesu Lichtenbergova istraživanja i pisanja, uslijed zapostavljanja važnosti osnovnog problema građa je ostala, eufemistički rečeno, labavo vezana uz studiju. Kako je do toga došlo?

Knjižice zabavno-poučnog karaktera namijenjene prosvjećivanju seljaka, a ispunjene ekonomskim, gospodarskim, pedagoškim, moralizatorskim savjetima (nastale u Njemačkoj u razdoblju od sredine 18. do sredine 19. stoljeća, izazvane procesom velike pauperizacije seljaštva) — nastojale su da na zabavan način pouče seljaka u onome što je za život na selu najvažnije. S punim pravom Lichtenberg naglašava da ostaje otvoreno pitanje da li su spomenute knjižice uopće stizale do onih kojima su bile namijenjene, do seljaka (vidi str. 57).

Ono o čemu se, međutim, treba i može raspravljati jest problem koji je H. O. Lichtenberg postavio samo naizgled jasno. Težnja da se na zabavan način, putem razonode, saopći, ispriča, seljaku nešto korisno i poučno o njegovu svakodnevnom životu, dakle ono što autor određuje u navodnim znacima kao »beletrističko« u takvim knjižicama — to se u studiji određuje kao *metoda* izlaganja a ne kao princip: »Die innere Form dieser Ideal-Berichte, das 'Belletristische', ist aber nicht ihr Prinzip sondern lediglich ihre Methode...« (str. 143). To dalje znači da autor u

»beletrističkom«, dakle u književnom obliku zabavno-poučnih knjižica za seljake, vidi samo *sredstvo* za prenošenje posve određene vrste informacija i poticaja: »Dem Bauern unterhaltsam etwas aus seiner Welt zu erzählen, dachte man sich als Vehikel ganz bestimmter Informationen und Anregungen. Und nur auf diese Dinge und ihre Vermittlung kam es an. Kunst, 'Literatur' war nicht beabsichtigt.« (str. 143)

Pokazat će se da ovakav odnos prema knjizi kao »sredstvu« za prenošenje određene vrste informacija nisu imali samo prosvjetiteljski orijentirani autori knjižica nego, i to je ono što dovodi u nedoumicu, također i sâm autor studije.

Da položaj ovih knjižica, tj. njihov status u odnosu na književnost, nije tako jednostavan, pokušat će pokazati ovaj osvrt. Treba razlikovati cilj kojem su takve knjižice trebale poslužiti od onoga što je u njima doista ostvarivano. Mnoge od njih postigle su veliku popularnost i rasprodane su u, za to doba, nevjerojatnim nakladama.

Da je cilj autora takva zabavno-poučnog štiva (autori su često bili seoski svećenici) bio jedan, a konačni rezultat nepredvidljiv i neočekivan, najbolje pokazuju primjeri koje nalazimo u Lichtenbergovoj studiji.

Tako se, na primjer, Johann Heinrich Pestalozzi u predgovoru drugog izdanja knjižice *Lienhard und Gertrud* (1804) tuži da njegovo djelo nije imalo gotovo nikakva učinka na prosvjećivanje naroda dok je kao roman djelovalo osobito impresivno: »Es hatte als Darstellung des Wesens der häuslichen Volksbildung fast keine Wirkung und machte hauptsächlich als Roman Eindruck.« (str. 61)

Drugi je, i ne posljednji, karakterističan slučaj s knjižicom čiji je autor Rudolph Zacharias Becker: »Das Noth- und Hülf-Büchlein oder lehreiche Freuden- und Trauergeschichte des Dorfes Mildheim« [1787, 1798, 1825].

Prvo izdanje ove knjižice rasprodano je u 150.000 primjeraka, a zajedno s prijevodima na mađarski, češki, ruski i danski jezik — rašireno je gotovo u milijun primjeraka. Ovdje ćemo samo napomenuti da su se odlomci iz spomenute knjižice pojavili prevedeni i na hrvatski jezik u varaždinskom listu za puk »Pučki prijatelj« (1868). Do detaljnijeg zadržavanja na ovome podatku doći će na drugome mjestu.

Pitanje kojemu bi se u ovom osvrtu željela obratiti puna pažnja jest Lichtenbergovo određenje beletrističkog samo kao sredstva kojim se određena znanja i istine žele prenijeti određenom društvenom sloju, kao i to da je zabavna (beletristička) metoda jedina koja bi uopće mogla navesti taj sloj na čitanje, ili slušanje glasnog čitanja, knjižica koje žele podići obrazovnu razinu najšireg i u to vrijeme gotovo potpuno nepismenog sloja seoskog stanovništva. Tako Lichtenberg proglašava beletrističko — metodom, a metodu sredstvom za prenošenje posve određenih informacija, što opet po njegovu, moramo naglasiti — posve nejasnom, razmišljanju isključuje književnost: »Kunst, 'Literatur' war nicht beabsichtigt.« (str. 143)

Književnost, međutim, također prenosi određene informacije o svijetu svojim čitaocima. Činjenica da su neke od poučnih i zabavnih knjižica doživjele mnogo veći uspjeh od ostalih iste vrste, da su se neke od tih knjiga prikazivale kao kazališni komadi na ulicama (tako se priča *Das Goldmachedorf* Heinricha Zschokkea, iz 1847, izvodila u švicarskom kantonu Bern, str. 87) — ukazuje na to da se ne može simplificirano odijeliti — informacija (ekonomske, gospodarske ili pedagoške prirode) od načina, metode kojom se ta informacija lansira u određeni društveni sloj.

S takvog znanstvenog stajališta koje jasno luči informaciju, saopćenje, od načina kako se ona saopćuje — mogle bi se u književnosti razlučiti one vrste infor-

macija koje zanimaju, na primjer, psihoanalitičare. U tom bi slučaju psihoanalitičar postupio, možda, analogno kao H. O. Lichtenberg s knjižicama namijenjenima zabavi i pouci — pa bi informacije razvrstao u skupine slične onima koje nalazimo u ovoj knjizi. U trećem, u stvari centralnom poglavlju Lichtenbergove studije pod naslovom *Sadržaj* nalazimo ovu podjelu: A) *Ekonomska informacija*: 1) Poljodjelstvo, 2) Općenito o olakšicama za život; Tehnologija, 3) Kućno gazdinstvo, 4) Nauka o zdravlju; B) *Moralna pouka*: 1) Kršćansko-religiozne opomene i pouke, 2) Općenito o etici, odgoju djece, o školi i školskom priboru, 3) Odgoj razumnosti: a) Praznovjerje, b) Običaji i blagdani, 4) Političko i građansko obrazovanje; C) *Opće obrazovanje*: 1) Egzotika, 2) Zoologija i botanika, 3) Priroda i svijet, 4) Povijest.

Upravo kada H. O. Lichtenberg »barata« s informacijama koje je prikupio i izdvojio iz spomenutih knjižica za seljake — očituje se slabost njegova znanstvenog pristupa tako dobivenoj građi. Uz obilno citiranje autor je nastojao da podatke klasificira — međutim, njegov znanstveni komentar iscrpljuje se najvećim dijelom u klasifikaciji.

Lichtenbergov znanstveni postupak ne bi se mogao odrediti kao pozitivistički. Obilno citiranje kao i podrobniji pregled nađenih knjižica u drugom poglavlju [II. Der Bestand], koje se sastoji od korisnog inventarnog popisa građe, tj. 29 zabavno-poučnih knjižica koje Lichtenberg opisuje, a čitaocu se čini da autor sâm ne zna što bi započeo s podacima koji mu se ili sami nude ili ih je prikupio ne znajući ni sam u koje znanstvene svrhe — sve to navodi na želju da se Lichtenbergov znanstveni postupak nazove — inventarskim.

Zabavno-poučne knjižice koje autor obrađuje omeđene su određenim povijesnim razdobljem ali se javljaju i kasnije, samo što se tada proširuje i donekle mijenja sloj kojem se specifična, sada već i za Lichtenberga — književnost, seoska književnost (Dorfliteratur) obraća. Može se reći, s obzirom na naslov studije, da je u sprezi »Unterhaltsame Bauernaufklärung« zanemareno i previđeno ono što imenicu određuje, potisnuto je iz sfere pažnje ono »zabavno« u nastojanju da se ukaže na prosvjetiteljski, racionalistički aspekt. Odijeljak u I poglavlju pod naslovom *Tradicija i književni krug* ostao je u kontekstu cjeline studije izoliran ili precizno rečeno — nefunkcionalan.

Zabavno-poučne knjižice za selo i seljake pokušao je Lichtenberg odijeliti od specifičnih (također), omiljenih i popularnih djela pučke književnosti o kojima su prosvjetiteljski orijentirani autori poučnih knjižica pisali da priče poput onih o Magelloni, Eulenspigelu i mnogobrojne slične »upropašćuju glavu i srce«. Iako su ih izrijeком napadali, autori zabavno-poučnih knjižica i sami su se povodili, u manjoj ili većoj mjeri, za iskušanim stazama specifičnog književnog fenomena — pučke književnosti. Pokušaj Lichtenbergov da od takve vrste pučkog štiva odijeli i jasno razluči zabavno-poučne knjižice u kojima su savjeti izmiješani s pričama, pjesmama i anegdotama — kao da je izveden iz iste vremenske ravni iz koje potječe i predmet njegova istraživanja. Taj pokušaj, naime, kao da je izveden s racionalističkih, prosvjetiteljskih pozicija, a ne suvremenih — znanstvenih. Da je tako, ukazuje sama građa i podaci koje pruža uz građu njegova studija.

H. O. Lichtenberg gleda, naime, u zabavno-poučnim, prosvjetiteljski orijentiranim knjižicama za seljake prije svega i jedino — preteče kasnijih stručnih knjiga. To je moguće učiniti samo onda ako se promatraju ogoljele informacije (pouke i savjeti) koje takve knjige nude.

Često, na primjer, u toku inventarnog opisa pojedinih knjižica Lichtenberg, gotovo poput nekog racionalista, ukazuje da pojedina pjesma ili priča sadržana u

takvoj knjižici jednostavno tu i ne pripada jer odudara od osnovnog prosvjetiteljskog tona takve i njoj sličnih knjižica.

Takav je slučaj s pjesmom o nakaznoj djevojci koju vodič pokazuje kao kuriozitet za novac: »So findet sich zum Beispiel I,S,57/58 ein absonderliches und nicht eben gemütvolltes Gedicht 'Die hässliche Bauerstochter. Ein Mährlein', von der missgestalteten Bauerntochter, die schliesslich der Bärenführer nimmt, da er sie unter anderen Kuriositäten für Geld sehen lassen will: 'Nichts ist so hässlich zu ergründen, Liebhaber wird es dennoch finden'.« (str. 63)

Zabavno-poučnu knjižicu, dakle, u kojoj se uz savjete i pouke nalaze i takve pjesme, kao netom spomenuta, ili ponekad priče i romani, Lichtenberg ne smatra tipičnom knjižicom prosvjetiteljskih nastojanja, pa je stoga naziva — hibridnom, dvospolnom («ein Zwitter»). Nakon ove pjesme, u istoj se knjižici nalazi početak epistolarnog romana *Friedrich von Friedrichsthal. Eine Geschichte, worinnen beyzu viel Wahrheit gesagt wird* (str. 63). Tako isto u zabavno-poučnoj knjižici (II, br. 19, str. 82), nakon korisnih savjeta izloženih u obliku razgovora, slijedi priča *Kunigunda und Adelhard, eine ländliche Geschichte* — u kojoj Lichtenberg smatra čudnom i s prosvjetiteljskim nastojanjima nespojivom činjenicu da glavni junak dobiva na lutriji 3000 guldena — jer su se protiv lutrije učitelji naroda uporno borili.

Na ovom se mjestu neće navoditi svi primjeri koji svojim karakterom nisu u skladu s nastojanjima zabavno-poučnih knjižnica da podignu obrazovnu razinu širokih društvenih slojeva. Primjeri su razasuti u opisanim knjižicama do kojih je autor uspio doći, pa se čini kao da i nije registrirao promjenu prijelaza iz teškoća traganja za takvim knjižicama u — teškoće znanstvenog pristupa skupljenoj građi. O prvima je teškoćama u više navrata govorio, a o drugima — govori nam njegova studija, tj. rezultati njegove znanstvene metode.

Primjeri u kojima se govori da ova ili ona pjesma, priča ili detalj »odudara« od osnovnih namjera pouke ukazuju na jednostranost Lichtenbergova znanstvenog tumačenja. Žanr zabavno-poučnih knjižica ne može se, naime, istraživati posve mehaničkom diobom na informacije koje sadrži, a pri tome Lichtenberg misli na informacije koje se odnose na pojedine struke, dok književne informacije ne smatra informacijama i odriče im pravo na »literarnost«. Takav stav autora — objašnjava sâm sebe jer postaje očito da Lichtenberg stavlja znak jednakosti između »Literatur« i »Kunst«, kao i to da je umjetničko ono što je vrhunsko umjetničko, sankcionirano u povijesti umjetnosti, odnosno književnosti. Ipak, obilne citate u studiji autor je objasnio namjerom da pokaže čitaocu — način pisanja (dakle umijeće ili vještinu: Schreibrart) i način poučavanja zabavno-poučnih knjižica za seljake.

Ovim osvrtnom želi se ukazati na činjenicu da je Lichtenbergovo mehaničko odjeljivanje svega onoga što ne spada u njegovu predodžbu o »Volksbüchlein« (u čestim slučajevima kada takve knjižice sadrže raznovrstan materijal) znanstveno već utvrđeno kao zabluda izvanjskog pristupa građi; to je učinjeno na srodnom području. Sovjetski znanstvenik D. S. Lihačov primijetio je pišući o raznolikosti sastava srednjovjekovnih rukopisnih zbornika da upravo tu raznolikost treba promatrati kao žanrovsku karakteristiku, a ne pojedine dijelove takvih rukopisnih zbornika raspoređivati, odnosno »raseljavati« u žanrove kojima bi, tako izdvojeni, mogli pripadati (vidi: D. S. Lihačov, *Poetika drevnerusskoj literatury*, Leningrad 1967, str. 48—53).

Upravo se takvim postupkom izoliranja služi H. O. Lichtenberg, pa mnogo toga odbacuje u onu vrstu štiva o kojem prosvjetitelji pišu da kvari glavu i srce. Lichtenberg, naime, ne uviđa da su po knjižicama neujednačeno razasuti elementi dvo-

spolnosti, karakteristike hibridne vrste, ono što, ravnopravno s informacijama koje Lichtenberg jedino želi promatrati, sudjeluje u formiranju određenog hibridnog žanra zabavno-poučnih knjižica za seljake. Usljed toga, autor s mnogim podacima kojima raspolaže ne zna, u stvari, što bi počeo, pa se čini kao da, registrirajući ih, jednostavno odlaže i stavlja te podatke u specifične raznosae pučkog štiva u Njemačkoj — u »Krämerküste«.

To pokazuje da se formalističkom razdiobom i filtriranjem ne može dobiti čista ili bar relativno čista vrsta kakvu nam je nastojao predočiti Lichtenberg. Nemoguće je odijeliti specifične »Volksbüchlein« na jednoj strani, a na drugoj opet »kupasare« (Scharteken), koje su se u Njemačkoj raznosili i prodavali u posebnim drvenim sanducima (»Krämerküste«).

Dakako, moguće je usredotočiti pažnju samo na određen aspekt fenomena, ali je potrebno posjedovati prethodno formiran stav u odnosu na neke fundamentalne probleme. Očito da Lichtenbergovoj studiji nedostaje stabilna podloga takvog stava; u pitanju je njegov posve nejasan odnos prema pojmovima književnosti (književnog), a iznenađujuće je pojednostavljeno shvaćanje informacije. I još nešto: dok su prosvjetiteljski orijentirani autori zabavno-poučnih knjižica za seljake u knjizi vidjeli »sredstvo« za postizavanje obrazovnih ciljeva, znanstvenom se radniku ne bi smjelo dogoditi da te iste knjige istražuje s istih pozicija, isključivo kao »sredstva« kojima se prenosi samo određena vrsta informacija. Lichtenberg ne pretpostavlja postojanje književnih informacija. U vrijeme kada se sve društvene i duhovne pojave nastoje sagledavati kao komunikacijske pojave, neoprostivo je »uzdizanje« književnosti (u stvari uzdizanje stare teorije) u sferu umjetnosti — pojava koji najteže napušta stare pozicije kao da umjetnost ne pripada fenomenu čovjekova komuniciranja sa svijetom.

U slučaju Lichtenbergove studije — specifična građa ostala je građa u koju autor nije dublje proniknuo upravo stoga što je građu, zabavno-poučne knjižice, promatrao samo kao »sredstvo« za prenošenje isključivo jedne vrste informacija odričući postojanje druge vrste — književnih informacija. Tako promatrano »sredstvo« poslužilo mu je opet samo kao sredstvo da načini klasifikacije i tabele, što ne znači da u daljim znanstvenim istraživanjima takva studija ne može biti korisna jer su u njoj obavljene, uključujući klasifikacije i tabele, neophodne predradnje. Jednom riječju, obavljena je uz takvo shvaćanje »sredstava« i »informacija« — neophodna ali i neinventivna — inventura. Studija pokazuje svoju slabost upravo ondje gdje se pokušavaju okupiti u grupe — određene vrste ekonomskih, pedagoških, etičkih i ostalih informacija, koje, u nedostatku autorova sintetskog pogleda (sistematičnost u radu ne osigurava i — sintezu), snose posljedice apstrahiranja od metode, načina kojim se te informacije odašilju u određeni društveni sloj primalaca poruke.

Divna Zečević

ELKE SCHWEDT, VOLKSKUNST UND KUNSTGEWERBE, Überlegungen zu einer Neuorientierung der Volkskunstforschung. Untersuchungen des Ludwig-Uhland-Instituts der Universität Tübingen, 28.Bd., Tübinger Vereinigung für Volkskunde, Tübingen Schloss 1970, 190 str.

Već sam podnaslov ove knjige, *Razmišljanje o novoj orijentaciji u istraživanju narodne umjetnosti*, ukazuje na njen misaono bogato razrađen sadržaj. U podrobnom historijatu termina s pojmovnim sadržajem »narodna umjetnost« (pod kojima